

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث از امام حسن عسکری علیه السلام

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث از امام حسن عسگری علیه السلام، (خورشید در حصار) / شاعر هادی فردوسی؛ ترجمه و تدوین اداره امور فرهنگی معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی.

مشخصات نشر: مشهد: آستان قدس رضوی، ۱۳۸۶

مشخصات ظاهری: ۴۸ ص.

فروست: انتشارات آستان قدس رضوی، ۸۷۳

شابک: ۲- ۰۹۹۱-۰۲-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

موضوع: حسین بن علی علیه السلام، امام یازدهم، ۲۳۳- ۲۶۰ق- - احادیث.

موضوع: شعر فارسی- - قرن ۱۴.

موضوع: اربعینات- - قرن ۱۴.

شناسه افزوده: آستان قدس رضوی، .

شناسه افزوده: آستان قدس رضوی، امور فرهنگی.

رده بندی کنگره: ۱۳۸۶ ج۹ / ۳۱۸۸۴ ر / ۸۱۶۵ PIR

رده بندی دیویی: ۱/۶۲ فا ۸

شماره کتابشناسی ملی: ۱۱۳۶۵۳۹

چهل حدیث از امام حسن عسگری علیه السلام، (خورشید در حصار)
ترجمه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی
شاعر: هادی فردوسی
مدیر هنری و طراح گرافیک: رضا باباجانی
صفحه آرایی: محمود بازدار
نوبت چاپ: چهارم-۱۳۹۰
شمارگان: ۲۰۰۰
ناشر: انتشارات قدس رضوی
شابک: ۲- ۰۹۹۱-۰۲-۹۶۴-۹۷۸
چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس
نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی
ضلع غربی، اداره امور فرهنگی تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۷
صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵
حق چاپ محفوظ است.

- ۱ کوشاترین مردم
- ۲ پارساترین انسان‌ها
- ۳ زاهدترین خلق
- ۴ گستاخی فرزند
- ۵ معجزه‌ی عادت
- ۶ زحمت احترام
- ۷ اندازه‌ی بخشش
- ۸ دور اندیشی
- ۹ میانه روی
- ۱۰ شجاعت
- ۱۱ بهترین برادر
- ۱۲ ناتوان‌ترین دشمن
- ۱۳ دوستی ائمه علیهم‌السلام
- ۱۴ مدح ناشایست
- ۱۵ حق نعمت
- ۱۶ سوار باطل
- ۱۷ کلید پلیدی‌ها
- ۱۸ اهل بیت نیکویی
- ۱۹ یاد خدا
- ۲۰ زیبایی ظاهر و باطن

مجادله	۲۱
نعمت بلا	۲۲
همنشین نادان	۲۳
اندیشه ی نادان	۲۴
خشم	۲۵
عابدترین مردم	۲۶
خیر و شرّ	۲۷
شهرت طلبی	۲۸
هوس مومن	۲۹
مایه ی زینت	۳۰
دو ویژگی برتر	۳۱
نشانه ی تواضع	۳۲
بهترین دوستان	۳۳
شرک	۳۴
خنده ی بی جا	۳۵
ادب	۳۶
عبادت اندیشه	۳۷
سفر الهی	۳۸
زمان شادمانی	۳۹
فروتنی	۴۰

به نام خداوند مهرآفرین

پیامبر اعظم ﷺ و خاندان پاکش علیهم السلام فرمانروایان اقالیم سخن اند، سخن در کام آسمانی آنان نرم تر از آب، در جان جویباران است. جوشش سخن از لبان گوهر بار آنان، چونان جوشش نور از چشمه‌ی خورشید است. آنان بر خلاف دیگران، دانش را از منابع بشری و از لابلای کتاب‌ها در نیافته‌اند، بلکه شاهد علم را دست شاهد علیم علام، در کامشان ریخته است. علم آنان از مقوله‌ی علم حضوری است، نه از جنس علم حصولی. چیزی نزد آنان ناپیدا نیست تا با کاوش و جست‌وجو پیدایش کنند.

در زیارت جامعه‌ی کبیره در وصف اهل بیت علیهم السلام به توصیفاتی برمی‌خوریم که در خور فهم ما، عظمت اندیشه و دانش آنان را باز می‌نمایاند. توصیفاتی چونان: گنجینه داران علم، گنجوران دانش، نور و برهان الهی، نگاه داران راز الهی، خزانه داران علم خداوندی، ودیعه داران حکمت ربانی، زبان‌های وحی الهی، میراث داران نبوت و... از جمله توصیفاتی است که از آن بزرگان بی‌نظیر، ارائه شده است. تردیدی نیست که برای دست‌یابی به سرچشمه‌ی دانش و معدن حکمت، باید رو به درگاه آن بزرگان نهاد و گوهر علم و حکمت را در نزد آنان جست. و از این منظر، بازخوانی سخنان گهربار امامان هدایت، ضرورتی فرا زمانی است که در هر روزگار و زمانی می‌تواند فرزندان آن روزگاران را به اندیشه‌ی درست و مسیر حق، راهنمون سازد. و شاید به همین دلیل است که در روایات، تأکید فراوانی بر حفظ احادیث پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت آن حضرت شده است و حفظ

و انتقال احادیث، ارجح و اهمیتی فراوان یافته و پاداش بهشت برای آن مقرر گردیده است.

روشن است که انتقال و حفظ احادیث معصومین علیهم السلام به معنای حفظ و اشاعه‌ی گوهرهای بی بدیلی از دانش و حکمت است که از معدن الهی آن استخراج شده و همواره همچون چراغی روشن، راه فرزندان آدم را نورافشان می‌کند.

مخاطبان ارجمند می‌دانند که حفظ چهل حدیث، مورد تأکید پیامبر اعظم اسلام صلی الله علیه و آله و توجه ویژه‌ی عالمان دین بوده است، به گونه‌ای که کتاب‌های اربعین حدیث، مجلدات قابل توجهی از آثار عالمان بزرگ دینی را به خود اختصاص داده و امام راحل قدس سره نیز با نگاشتن کتاب اربعین به این مهم اهتمام ورزیده اند.

اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی با توجه به این مهم بر آن شد که اربعینی از سخنان امام حسن عسکری علیه السلام را در مجموعه‌ای کوچک، به پیشگاه دوستداران و پیروان آن حضرت، تقدیم کند تا مؤمنان از خورشید پر فروغ اندیشه‌ی آن حضرت، خوشه‌های نور بچینند و از فروغ عالم آرای آن، بهره ور گردند. و در ذیل احادیث، اشعاری با نگاه به سخنان آن حضرت آورده شده است.

امید است که دوستداران آن حضرت ما را از پیشنهادها و انتقادهای خود بی بهره نگذارند.

آستان قدس

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

اداره امور فرهنگی

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

أَشَدُّ النَّاسِ إِجْتِهَادًا مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ

کوشاترین مردم کسی است که گناهان را واگذارد.

(تحف العقول / ۴۸۹)

آن کس که زلال کرده ایمانش را
سرشار ستاره کرده، دامانش را
کوشاتر از آن نیست در عالم - به یقین -
آن کس که رها کرده گناهانش را

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

أَوْرَعُ النَّاسِ مَنْ وَقَفَ عِنْدَ الشُّبُهَاتِ

پارساترین مردم کسی است که در کار شبهه ناک، توقف کند.

(تحف العقول / ۴۸۹)

در عرصه ی زندگانی رنگ به رنگ
کامیخته ی هم شده آئینه و سنگ
فرمود که: پارساترین ها هستند
آنان که به کار شبهه دارند درنگ

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

أَزْهَدُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ

زاهدترین مردم کسی است که کارهای حرام را ترک کند.

(تحف العقول / ۴۸۹)

باشوقِ حلال، چهره پر لبخند است
موسیقی سبزِ قلبِ ها، پیوند است
هر کس که محرّمات را ترک کند
در قلّه ی سبزِ زهدِ ارزشمند است

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

جُرَاءَةُ الْوَلَدِ عَلَى وَالِدَةٍ فِي صِغَرِهِ تَدْعُو إِلَى الْعُقُوقِ فِي كِبَرِهِ

فرزند خردسالی که به پدر گستاخی کند، چون بزرگ شد
عاق و ناسپاس او گردد.

(تحف العقول / ۵۲۰)

هر بچه که از کودکی خود بد شد
گستاخی او با پدرش بی حد شد
وقتی که بزرگ می شود، می بینی
آلوده‌ی نفرین پدر خواهد شد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

رِيَاضَةُ الْجَاهِلِ وَرَدُّ الْمُعْتَادِ عَنِ عَادَتِهِ كَالْمُعْجِزِ

پرورش دادن نادان و ترک دادن معتاد از عادتش، معجزه آمیز است.

(تحف العقول / ۵۲۰)

نادان دلش از جهل و جنون لبریز است
پروردن او سخت و شگفت انگیز است
آن گونه که ترک دادن هر معتاد
از عادت خویش، معجزه آمیز است

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا تُكْرِمِ الرَّجُلَ بِمَا يَشْتَقِي عَلَيْهٖ

هیچ کس را به گونه ای احترام نکن که او به زحمت افتد.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۴)

باید که ریا به چنگ آفت افتد
پاکی، هوسش در رگ غیرت افتد
حرمت نگذار هیچ کس را هرگز
آن گونه که آن شخص، به زحمت افتد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

إِنَّ لِلسَّخَاءِ مِقْدَارًا فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ سَرَفٌ

بخشندگی، اندازه ای دارد که اگر از آن فراتر رود اسراف است.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۷)

از لطف و کرم، باطن باران صاف است
آینه‌ی قلب آسمان شفاف است
بخشش روشی دارد، اگر از آن حد
یک ذره فراتر برود اسراف است

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لِلْحَزْمِ مِمِّقْدَارًا فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ جُبْنٌ

دور اندیشی را حد و اندازه ای است که اگر بیشتر شود ترس است.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۷)

ای کاش که راه فکر، ممتد باشد
دایم جهتش به سوی مقصد باشد
اندازه‌ی ارتفاع دور اندیشی
ترس است، اگر بیشتر از حد باشد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

لِلْاِقْتِصَادِ مِقْدَارٌ فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ بُخْلٌ

میان‌روی اندازه دارد، که اگر از آن فراتر رود بخل است.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۷)

باید که جهت به سمت بهتر برود
با حدّ وسط، کار به آخر برود
آزادی اعتدال، حدّی دارد
بخل است، اگر از آن فراتر برود

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لِلشَّجَاعَةِ مِقْدَارٌ فَإِنْ زَادَ عَلَيْهِ فَهُوَ تَهَوُّرٌ

همانا شجاعت، اندازه دارد که اگر از آن فراتر رود گستاخی است.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۷)

لبخند شجاعت، گل زیبای لب است
آمیزه‌ای از تابش خورشید شب است
اما اگر افزوده شود از حدش
یاد آور گستاخی و دور از ادب است

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ إِلَيْهِ

بهترین برادر تو کسی است که خطای تو نسبت به خود را فراموش کند.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۹)

گر بوسه زند روی شکوفای تو را
لبریز صفا کند سرا پای تو را
در چشم تو بهترین برادر باشد
از یاد برد هر که خطاهای تو را

قُلْ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ:

أَضْعَفُ الْأَعْدَاءِ كَيْدًا مَنْ أَظْهَرَ عَدَاوَتَهُ

ناتوان ترین دشمنان کسی است که دشمنی اش را آشکار نماید.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۹)

چون روح مچاله‌ای، اسیر تن شد
صد شعله میان باور خرمن شد
آن کس که عداوت خودش فاش نمود
بین همه، ناتوان ترین دشمن شد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

جَرُّوا إِلَيْنَا كُلَّ مَوَدَّةٍ وَادْفَعُوا عَنَّا

كُلَّ قَبِيحٍ

همه‌ی محبت‌ها را به سوی ما جلب کنید و همه‌ی زشتی‌ها را از ما دور سازید.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۷۳)

در لحظه‌ی خشم، خویشتن‌داری کن
با یاد ائمه، خویش را یاری کن
از دامن اهل بیت علیهم‌السلام، زشتی دور است
صد چشمه‌ی مهر، سویشان جاری کن

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَنْ مَدَحَ غَيْرَ الْمُسْتَحِقِّ فَقَدْ قَامَ مَقَامَ الْمُتَهَمِ

هر کس انسان ناشایستی را مدح نماید خود را در جایگاه
تهمت قرار داده است.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۸)

در بازی شعر، خویش را باخته است
با طبع خودش، به ظلم پرداخته است
هر شخص که مدح ناروایی را کرد
خود را به زبان تهمت انداخته است

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا يَعْرِفُ النُّعْمَةَ إِلَّا الشَّاكِرُ وَلَا يَشْكُرُ
النُّعْمَةَ إِلَّا الْعَارِفُ

حق نعمت را نمی شناسد مگر انسان شاکر، و شکرگزار نعمت
نیست مگر عارف.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۸)

بگشای به شوق، دیده‌ی حکمت را
در شهر بیین شکوه را، شوکت را
شاکر به حقیقت نِعَم آگاه است
عارف به سپاس دیده هر نعمت را

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَنْ رَكِبَ ظَهْرَ الْبَاطِلِ نَزَلَ بِهِ دَارَ النَّدَامَةِ

آن که بر پشت باطل سوار شود پشیمانی بر او فرود آید.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۹)

ای کاش که ماه شوق، کامل گردد
حق، جاری در رگ مسایل گردد
در دام پشیمانی خود می افتد
آن کس که سوار اسب باطل گردد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

جُعِلَتِ الْخَبَائِثُ فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكَذِبَ

همه‌ی پلیدی‌ها در یک خانه نهاده شده و کلید آن دروغ قرار داده شده است.

(بحار الأنوار / ۷۵ / ۳۷۸)

در ذهن فریب، زندگی افسانه است
خاکستر گل، نصیب هر پروانه است
مفتاح تمامی بدی‌هاست، دروغ
زیرا که پلیدی همه در یک خانه است

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِ اللَّهِ:

مَا قِيلَ فِينَا مِنْ حُسْنٍ فَذَخْنَا أَهْلَهُ وَمَا
قِيلَ فِينَا مِنْ سُوءٍ فَمَا نَحْنُ كَذَلِكَ

هر آن چه در باره ی ما اهل بیت از نیکی ها گفته می شود ما سزاوار آنیم و
هر آن چه بدی در باره ی ما گفته می شود ما آن گونه نیستیم.

(بحار الانوار / ۷۵ / ۳۷۳)

با نور ائمه آسمان پر نور است
آهنگ زمانه تا ابد پر شور است
شایسته هر چه خیر و نیکی هستند
از دامنه شان، بدی و زشتی دور است

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

أَكْثَرُ مَا ذَكَرَ اللَّهُ وَذَكَرَ الْمَوْتُ وَتِلَاوَةُ
الْقُرْآنِ وَالصَّلَاةَ عَلَى النَّبِيِّ فَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَى
رَسُولِ اللَّهِ عَشْرُ حَسَنَاتٍ

بسیار به یاد خدا و بسیار به یاد مرگ باشید. بسیار قرآن تلاوت نمایید. و به پیامبر صلوات و درود بفرستید که همانا درود بر پیامبر معادل ده نیکی است.

(بحار الأنوار / ۷۸ / ۳۷۲)

بسیار به یاد مرگ و خالق باشید
خواننده‌ی آیه‌ی حقایق باشید
ذکر صلوات، هم چنان ده نیکیست
با گفتن آن همیشه عاشق باشید

قُلْ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ:

حُسْنُ الصُّورَةِ جَمَالٌ ظَاهِرٌ وَحُسْنُ الْعَقْلِ جَمَالٌ بَاطِنٌ

صورت نیکو زیبایی ظاهر است و عقل نیکو زیبایی باطن.

(بحار الانوار / ۷۸ / ۳۷۹)

سیمای نکو، جمال ظاهر باشد
در معرض تهدید و مخاطر باشد
زیبایی باطن است اندیشه ی ناب
این منظره، جاودان مناظر باشد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

لَا تُمَارِ فَيَذْهَبَ بِهَاؤُوكَ وَلَا تُمَارِحْ
فَيُجْتَرَأَ عَلَيْكَ

مجادله نکن که ارجمندی ات از میان می رود و از شوخی
بر حذر باش که بر تو جسور می شوند.

(تحف العقول / ۴۸۶)

پرخاشگری مکن چنان طوفانها
گم می شود ارجمندی ات در جانها
از شوخی تلخ بر حذر باش ای دوست
چون بر تو جسور می شوند انسانها

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِ اللَّهِ:

مَا مِنْ بَلِيَّةٍ إِلَّا وَاللَّهِ فِيهَا نِعْمَةٌ تُحِيطُ
بِهَا

هیچ بلایی نیست مگر این که در پیرامونش از طرف خدا نعمتی
است.

(بحار الانوار / ۷۸ / ۳۷۴)

هر گونه بلا به امر و نیروی خداست
در قلب حوادث، همه جا بوی خداست
هر جا که روی هیچ بلا نیست، مگر
در حاشیه اش، نعمتی از سوی خداست

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

صَدِيقُ الْجَاهِلِ فِي تَعَبٍ

همنشین نادان، گرفتار است.

(بحار الانوار / ۷۸ / ۳۷۴)

نادان سخنش همیشه بی عنوان است
چون باد، میان دشت سرگردان است
هم صحبت و همنشین او - بی تردید -
همواره گرفتار همان نادان است

قُلْ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي سَلَامٌ:

قَلْبُ اللَّحْمِ فِي فَمِهِ وَفَمُ الْحَكِيمِ فِي قَلْبِهِ

اندیشه‌ی نادان، سرزبان‌ش هست و سخن حکیم در قلبش.

(بحار الانوار / ۷۸ / ۳۷۹)

اندیشه‌ی نادان، غم دنیا دارد
یعنی که سر زبان او جا دارد
اما سخن حکیم مانند امید
در قلب مبارکش تماشا دارد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ

خشم، کلید هر بدی است.

(بحار الأنوار ۷۸ / ۳۷۳)

وقتی که به هوش آمدی، ای دل من
تا عرش خدا، بال زدی، ای دل من
بی تابیی و خشم را رها کن، زیرا
خشم است کلید هر بدی، ای دل من

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

أَعْبَدُ النَّاسِ مَنْ أَقَامَ عَلَيَّ الْفَرَائِضَ

عابدترین مردم آن است که واجبات را به پا دارد.

(تحف العقول / ۴۸۹)

چشمان گل از اشک عبادت، تر شد
آهنگ دعا نصیب نیلوفر شد
آن کس که تمام واجبات خود را
انجام رساند، از همه عابدتر شد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

مَنْ أُعْطِيَ خَيْرًا فَلِلَّهِ أَنْعَمَهُ وَمَنْ وُقِيَ
شَرًّا فَلِلَّهِ وَقَاهُ

هر که را خیری نصیب شد خداوند نصیبش کرده است و هر
که از شرّی محافظت شد، خدایش حفظ نموده است.

(بحار الأنوار / ۷۵ / ۳۷۴)

هر کس که دلش زخیر انباشته است
آن خیر، خدا در دل او کاشته است
هر کس که محافظت شد از شر، او را
- شک نیست - خداوند نگه داشته است

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ:

إِيَّاكَ وَالذِّاعَةَ وَطَلَبَ الرَّئِاسَةِ فَإِنَّهُمَا
يَدْعُونَ إِلَى الْهَلَكَةِ

پرهیز از شهرت طلبی و ریاست خواهی، که این دو انسان را
به هلاکت و نابودی فرا می خواند.

(بحار الأنوار / ۷۵ / ۳۷۲)

از محضر خویش، دور کن شیطان را
پیوند بزنی به خالق خود جان را
پرهیز کن از مقام و شهرت طلبی
چون این دو هلاک می کند انسان را

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تُذِلُّهُ

چه زشت است که مومن هوسی داشته باشد که او را خوار کند.

(کافی / ۲ / ۳۲۰)

مومن نظری اگر به دلدار کند
جان را ز نسیم نور سرشار کند
زشت است که او داشته باشد هوسی
آن گونه که او را همه جا خوار کند

قُلْ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِ اللَّهِ:

اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا زِينًا وَلَا تَكُونُوا شَيْنًا

از خدا بترسید و مایه‌ی زینت باشید نه زشتی.

(تحف العقول / ۴۸۸)

در سوره‌ی گل، آیه‌ی زینت باشید
هم صحبت و همسایه‌ی زینت باشید
هر ثانیه از خدا بترسید و مدام
زشتی نه، فقط مایه‌ی زینت باشید

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

خَصْلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا شَيْءٌ ۖ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ
وَوَفْعُ الْإِحْوَانِ

دو صفت هست که بالاتر از آن‌ها چیزی نیست:
۱- ایمان به خدا ۲- سود رسانی به برادران دینی

(تحف العقول / ۵۲۰)

«ایمان به خدا» لذت ناچیزی نیست
با نور خدا، غروب و پاییزی نیست
دایم «به برادران خود سود رسان»
بالاتر از این دو ویژگی چیزی نیست

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِي عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مِنَ التَّوَاضُّعِ السَّلَامُ عَلَى كُلِّ مَنْ تَمَرُّ بِهِ

از نشانه‌های تواضع، سلام کردن به هر رهگذر است.

(بحار الانوار / ۷۸ / ۳۷۲)

هر حادثه با فروتنی شیرین است
خاک از نفس باغچه، عطر آگین است
همواره سلام کن به هر ره‌گذری
افتادگی از نشانه‌هایش این است

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ نَسِيَ ذَنْبَكَ وَذَكَرَ
إِحْسَانَكَ إِلَيْهِ

بهترین دوستان کسی است که بدی تو را فراموش کرده و
خوبی ات را یادآور شود.

(اعلام الدین / ۳۱۳)

باید که جهان، جهان دیگر گردد
دل های همه، بهار - باور گردد
فرمود: کسی که بدی ات یادش رفت
از جمله ی دوستان تو سر گردد

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الْأَشْرَاكُ فِي النَّاسِ أَخْفَى مِنْ دَبِيبِ النَّمْلِ
عَلَى الْمَسْحِ الْأَسْوَدِ فِي اللَّيْلَةِ الْمُظْلِمَةِ

شرک در میان مردم از جنبش مورچه بر روپوش سیاه در شب
تار نھان تر است.

(تحف العقول / ۵۱۷)

کاشانه‌ی مشرک است، ویرانه‌ی شرک
افسون منافق است، افسانه‌ی شرک
چون مورچه بر سنگ سیاه، در شب تار
مخفی است میان قلب‌ها، خانه‌ی شرک

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

مِنَ الْجَهْلِ الضُّحْكُ مِنْ غَيْرِ عُجْبٍ

خنده‌ی بی جا، نشانه‌ی نادانی است.

(تحف العقول / ۵۱۷)

هر خنده‌ی بی جا، صفت شیطانی است
در خانه‌ی دل، علامت ویرانی است
پرهیز کن از خنده‌ی بی جا ای دوست
این قهقهه‌های پوچ، از نادانی اوست

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

كَفَاكَ أَدْبًا تَجَنَّبُكَ مَا تَكْرَهُ مِنْ غَيْرِكَ

از ادب همان بس که از آن چه از دیگران نمی پسندی دوری کنی.

(مسند الامام العسکری / ۲۸۸)

در جاده‌ی حق، زلال جان بس باشد
یک پرتو نور جاودان بس باشد
از آن چه نمی پسندی از خلق، اگر
دوری کنی، از ادب همان بس باشد

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

لَيْسَتْ الْعِبَادَةُ كَثْرَةَ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ
وَأِنَّمَا الْعِبَادَةُ كَثْرَةُ التَّفَكُّرِ فِي أَمْرِ اللَّهِ

عبادت، زیاد روزه گرفتن و زیاد نماز خواندن نیست. عبادت،
زیاد اندیشه کردن در امر خداست.

(تحف العقول / ۵۱۸)

هر چند نماز و روزه را پیشه کنید
در عمق سجود و سادگی ریشه کنید
این نیست عبادت و عبادت این است
در امر خدا زیاد اندیشه کنید

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

إِنَّ الْوُصُولَ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَفَرٌ
لَا يُدْرِكُ إِلَّا بِمِطْطَاءِ اللَّيْلِ

رسیدن به خداوند متعال، سیر و سفری است که جز با شب
زنده‌داری حاصل نگردد.

(مسند الامام العسکری / ۲۹۰)

بی نور عبادت، دل ما دل نشود
باران امید و شوق، نازل نشود
همواره رسیدن به خدا یک سفر است
آن جز به شبِ سجود، حاصل نشود

قَالَ الْحَسَنُ الْعَسْكَرِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

لَيْسَ مِنَ الْأَدَبِ إِظْهَارُ الْفَرَحِ عِنْدَ الْمَخْزُونِ

شادمانی کردن در نزد غم‌دیده، دور از ادب است.

(تحف العقول / ۵۲۰)

آن دل که همیشه درد و ماتم دارد
از زخم، برای خویش مرهم دارد
دور از ادب است، شادمانی کردن
در نزد کسی که در دلش غم دارد

قَالَ الْحَسَنُ لِعَسْكَرِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

التَّوَاضُّعُ نِعْمَةٌ لَا يُحْسَدُ عَلَيْهَا

فروتنی نعمتی است که بر آن حسد نبرند.

(تحف العقول / ۵۲۰)

با شرک، خدای را عبادت نکنند
دل، تیره چو گردید، زیارت نکنند
افتادگی از پاک‌ترین نعمت‌هاست
هرگز دگران بر آن حسادت نکنند